

Dosarul nr.3ra-1030/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (L. Holevițcaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Ghilaș Victor împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu privire la anularea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ individual,

împotriva deciziei din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 11 noiembrie 2019, Ghilaș Victor a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin care a solicitat obligarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, de a-l include în sistemul informațional automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală” (AOAM) al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. Ulterior, prin cerere de concretizare și completare a cerințelor, reclamantul a solicitat atragerea în calitate de pârât și a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În motivarea acțiunii Ghilaș Victor a indicat că, a activat în R. Moldova aproximativ 55 de ani, dintre care ca profesor, în calitate de regizor la televiziunea națională, precum și în alte domenii. Odată cu atingerea plafonului de vârstă, beneficiind de pensie pentru vechime în muncă, la 16 mai 1996 în temeiul Legii nr. 437 din 27 decembrie 1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în R. Moldova, după achitarea tuturor primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și cotizațiilor sociale, devenind pensionar cu vârstă înaintată, făcând parte din categoria cetățenilor

deportați și deținuți politici din Moldova, i-a fost recalculată spre plată pensia în mărime de 78,51 de lei.

Reclamantul susține că a fost lipsit de dreptul de a beneficia ca persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, nefiindu-i atribuit ca persoană fizică numărul de asigurare în registrul de evidență a persoanelor asigurate în sistemul AOAM.

Astfel, s-a adresat cu cerere prealabilă Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, cât și Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin care a solicitat ca aceste autorități să-și revizuiască decizia prin care dânsul nu a fost inclus în lista persoanelor cu dreptul de a beneficia ca orice persoană fizică și cetățean al R. Moldova, ca persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală acordată de Compania Națională de Asigurări în Medicină și atribuirea unui număr de asigurare în registrul de evidență a persoanelor asigurate în sistemul AOAM.

Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a redirecționat spre examinare, după competență cererea prealabilă, Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Reclamantul a menționat că, prin răspunsurile Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și a Casei Naționale de Asigurări Sociale i-a fost refuzat în admiterea solicitărilor înaintate. Aceste răspunsuri contravin prevederilor art. 120 din Codul administrativ. Cu aceste răspunsuri nu a fost de acord și consideră că instanța urmează să constate aceste refuzuri ca fiind abuzive, cu obligarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, cât și a Casei Naționale de Asigurări Sociale să-și revizuiască deciziile cu includerea dânsului în sistemul informațional automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală” al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și atribuirea unui număr de asigurare în registrul de evidență a persoanelor asigurate în sistemul AOAM.

Reclamantul a mai indicat că între R. Moldova și România există un acord în domeniul securității sociale, care prevede că, dacă legislația unei părți contractante condiționează dreptul la prestații de realizarea unor perioade de asigurare, instituția competentă a acestei părți contractante ia în considerare dacă este necesar, perioadele de asigurare a legislației celeilalte părți contractante în măsura în care acestea nu se suprapun, ca și cum ar fi perioade realizate conform legislației primei părți contractante.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul a concretizat cerințele, solicitând anularea deciziei nr. G-2111/19 din 30 septembrie 2019, emisă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include pe Ghilaș Victor în lista de evidență nominală a persoanelor neangajate asigurate de Guvern, anularea deciziei nr. 01-06/1710 din 10 octombrie 2019 emisă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, obligarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină de a-l include pe Ghilaș Victor, domiciliat în mun. xxxx, în sistemul informațional automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală” al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și atribuirea numărului de asigurare în registrul de evidență a persoanelor asigurate în sistemul AOAM.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea depusă de Ghilaș Victor.

S-au anulat actele administrative individuale defavorabile - refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-2111/2019 din 30 septembrie 2019 și refuzul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr.01-06/1710 din 10 octombrie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-l includă pe cetățeanul Ghilaș Victor în lista de evidență nominală a persoanelor neangajate, asigurate de Guvern.

S-a obligat Compania Națională de Asigurări în Medicină să-l includă pe cetățeanul Ghilaș Victor în sistemul informațional automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală” și să-i atribuie numărul de asigurare în registrul de evidență a persoanelor asigurate în sistemul „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 03 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 149), ulterior la 18 ianuarie 2021, respectând termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanței, cu emiterea unei decizii noi (f.d.179).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond la 11 noiembrie 2020, Compania Națională de Asigurări în Medicină, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 151), ulterior la 29 decembrie 2020, respectând termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanței, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii (f.d.186-193).

În susținerea poziției sale instanța de fond a reținut că, posibilitatea includerii reclamantului în lista de evidență nominală a persoanelor neangajate, asigurate de Guvern și includerea în sistemul informațional automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”, precum și atribuirea numărului de asigurare în registrul de evidență a persoanelor asigurate în sistemul „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”, este reglementată de art. 4 alin. (4) lit. j) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998, coroborat cu pct. 6 alin. (2) din Regulamentul privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246 din 19 decembrie 2018.

Prin decizia din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise cererile de apel depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Compania Națională de Asigurări în Medicină, a fost casată hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o decizie nouă de respingere a acțiunii înaintate de Ghilaș Victor.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanța nu a ținut cont de probele anexate la materialele dosarului precum că Ghilaș Victor și-a stabilit, la solicitare, pensia pentru limita de vârstă în România, simultan fiind radiat de Casa Națională de Asigurări Sociale din lista de evidență nominală a persoanelor neangajate în calitate de beneficiar de prestații în bani (pensie) alocate din partea Guvernului R. Moldova. În rezultat, neprezentarea de către reclamant a formularului eliberat de instituția competentă din România, care atestă dreptul la prestații în natură în baza legislației României pe teritoriul părții contractante, Casa Națională de Asigurări

Sociale a aplicat norma care obligă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termen de până la data de 31 martie a anului de gestiune. Respectiv, răspunsul Casei Naționale de Pensii Publice al României, nu poate servi la caz temei de admitere a acțiunii reclamantului. Mai mult, din răspunsul prezentat rezultă că, acesta este destinat „domnului Ghilaș”, nefiind specificate careva date personale mai desfășurate, cum ar fi prenumele și patronimicul petiționarului sau numărul de identitate al acestuia.

La 07 iulie 2021, Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin, a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie menținută în vigoare hotărârea instanței de fond (f.d.227-228).

În motivarea cererii de recurs a indicat că, că instanțele inferioare au interpretat incorect temeiurile și motivele cererii de chemare judecată, fiind obligate să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, ignorând prevederile legale, astfel interpretând în mod eronat legea.

Recurentul a menționat că, dobândind dreptul de folosință a spațiului locativ în condiții legale și locuind în apartamentul litigios o perioadă îndelungată, a materializat „o speranță legitimă și rezonabilă” cu privire la folosirea spațiului locativ și corespunzător privatizării spațiului locativ litigios.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 15 iunie 2021.

La 07 iulie 2021, Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin, a depus recurs împotriva deciziei din 15 iunie 2021, astfel se atestă că recursul a fost depus în termen.

La 06 octombrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia cererii de recurs depusă de Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

La 18 octombrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la cererea de recurs prin care a solicitat declararea recursului depus de Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin, ca fiind inadmisibil.

La 03 noiembrie 2021, Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin, și menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul

specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui

recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Ghilaș Victor, reprezentat de avocatul Popa Marin, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Nina Vascan

Victor Burduh